

S A V A

zhaja vsako soboto ob 5. uri zvečer. Uredništvo in upravnništvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — Naročnina za celo leto K 4.—, za pol leta K 2.—, za četrt leta K 1.—. Za vse druge države in Ameriko K 5.60. — Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljati na uredništvo lista „Sava“ v Kranju. Inserterate, naročnino, reklamacije pa na upravništvo „Sava“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati. Brezimni dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštnine proste. — Inserterati: štiristopna petit-vrsta za enkrat 12 vin., za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inserati po dogovoru. Inserterati v tekstu, poslana in posmrtnice dvojno. Plaćujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzjavaj: „Sava“, Kranj. Čekovni račun pri c. kr. poštno-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Viljem II.

Dunajska poslanska zbornica ni čestitala nemškemu cesarju, ko je praznoval petdesetletnico svojega vladanja, in ko mu je čestitala gosposka zbornica, so bili odsotni skoro vsi njeni slovanski člani in dva slovanska ministra.

To je značilno za trozvezo in značilno za upliv, ki ga ima Viljem II. na našo notranjo in zunanjo politiko.

Cesar Viljem II. je brezdvomno ena najzanimivejših prikazni med sedanji evropskimi vladarji.

Ko je še živel stari Viljem in je bil njegov sin bolan brez upa, da bi ozdravel, je že vzbujal mladi Viljem kot prestolonaslednik v drugem kolenu pozornost evropske javnosti. Narava mu je dala izvanredno mero življenske sile in čudovito živahnost temperamenta. Te lastnosti so mu pridobile veliko simpatij posebno v današnjih dneh, ko prevladuje celo v meščanskih krogih med mladimi ljudmi tolikokrat ne navadna živčna občutljivost, velika nesposobnost veselja do svitlega trenutka, apatija, notranja mržnja in melanholija. Viljem II. pa je pravi tip tistega, kar imenuje Nietzsche „die Lebensbejahung“. On je literat, pesnik, skladatelj, pisec, konjik, mornar, lovec, papežev častilec, protestantski pridigar, slikar, podobar, zgodovinar, državnik, govornik in v vsaki stroki teoretik in praktik! Večkrat se ga je javno smešilo zaradi njegove strasti do javnih govorov. Ali njegove besede niso le prazne fraze, ampak v njih tiči vedno nekaj jedra. Ko je njegov oče skozi 90 dni umiral na prestolu, so se bali prijatelji Nemčije njegove smrti, ker so mislili, da njegov sin, ko dobi moč v roke, ne bo znal brzdati svoje mladeniške žilavosti, da bo pahnil mlado, veliko, združeno Nemčijo v nevarna podjetja in zopet razdril, kar je Bismarck sezidal. Ali ta bojazen ni bila utemeljena in to je najbolj simpatična poteza na Viljemovem značaju.

Kakor je živahen v svojih kretnjah, včasih nepremišljen v svojih besedah, tako trezen in previden je vedno v kočljivih vprašanjih. Ko je postal cesar, je hotel biti sam svoj kancelar in zato je

vrgele Bismarcka, kljub temu pa je skozi dolgih 25 let svojega vladanja ohranil državi mir, vodil je veliko potezno kolonijalno politiko, socialno vprašanje v Nemčiji se je razvijalo sicer proti njegovi volji, ali v gospodarskem in kulturnem oziru je korakal zdržema od uspeha do uspeha. Prebivalstvo se je skoraj podvojilo, kmetijstvo, obrt in industrija se je čudovito dvignila in izseljevanje je skoro popolnoma nehalo. Ljudsko premoženje se je brezprimerno množilo.

Ko je Bismarck premagal Francozē, potegnil je Avstrijo kot nekako zaledje k združenim Nemčiji. Viljem II. je to razmerje prevzel in tudi vzdrževal. In tu se začena druga stran njegove medalije. Za Avstrijo nemška zveza ni bila in ni koristna, ker obtežuje stališče avstrijske vlade do večine njenega prebivalstva in državo odtujače njenemu pravemu poklicu.

Po stari tradiciji je Avstrija nemška država, ali to je le tradicija, ki se ne krije z dejstvi. Velika večina avstrijskega prebivalstva je slovanska in ta večina ni več, kakor nekdanja, mrtva masa, misera contribuans plebs, ki je samo za to na svetu, da sedla konje nemškim vitezom in se, če je potreba, pošlje pred kanone. Slovanska plemena v Avstriji so se prebudila, duševno in gmotno, in zahtevajo zase prostor na solncu. Poklic naših državnikov bi bil to uvideti in uvaževati, njih poklic bi bil uvideti, da je nemška nadvlada danes nemogoča in škodljiva državnim interesom. Njih poklic bi bil uvideti, da zahteva naš državni interes, da iščemo dobrih, prijaznih stikov s slovanskimi državami, ne pa da iščemo sporov. To spoznanje pa je cesar Viljem II. in nemška zveza zelo ovirala. Ta stara tradicija, katero pri nas vzdržuje in podpira Viljem II. tira naše državnike vedno v spore z Rusi, Srbi in Črnogorci, in ovira tisti naravni razvoj notranjih razmer, ki bi nas pripeljal do narodnostnega sporazumljenja. Nemška zveza torej neugodno upliva na naše notranje politične razmere.

Seveda tudi upliva na našo zunanjo politiko ni srečen. Ali v tem oziru je veliko vprašanje ali trpi pod to zvezo več naša ali nemška politika. In

temu so v veliki meri krivi naši državniki. Ti namreč nimajo trohice tistega talenta, ki tako odlikuje nemško politiko, da bi bili v kočljivih trenutkih dalekovidni, trezni in hladnokrvni.

V zadnjih letih je bil naš zunanji minister pravi enfant terrible za politike v Berlinu.

V Algecirasu je pustil naš poslanec nemško politiko na cedilu. Aneksijo Bosne je povzročil grof Aehrenthal ob času, ko se je Rusija že nekoliko oddahnila od udarcev japonske vojne in krono nosi v tem oziru grof Berchtold.

Pred balkansko vojno je zatrjeval, da prepuščimo Balkan balkanskim narodom, da pa bomo z vsemi sredstvi branili lastne interese. Po celi Evropi se je ugibalo, kaj minister razume pod temi besedami, ali natančno še danes tega ne vemo. Govorilo se je, da hočemo zasesti Sandžak in da smo bili na tem, začeti vojsko, če bi nam ne bili v Berlinu odločno odsvetovali.

Črnogorci so oblegali Skader pol leta in ko so ga vzeli, je rekel grof Berchtold, da zahtevajo naši interesi, da ga zopet zapuste. Neštetokrat med balkansko vojno je bila struna tako napeta, da bi imela počiti in vedno so morali pomirjevalno poseči v Berlinu vmes, da smo zopet zadobili ravnotežje. Tako je bilo, ko je šel Schemua v Berlin, tako pri zadevi Prohaska, tako pri rumunsko-bolgarskem sporu, tako pri določitvi albanskih mej, tako pri Skadrskem vprašanju, tako pri brzjavu ruskega carja na bulgarskega in srbskega kralja. Vedno se je morala pehati nemška diplomacija za težnje, katerih sama ni smatrala za tako važne kot mi.

Če torej nemška zveza v notranji politiki neugodno upliva na naše razmere, se v zamenjo lahko trdi, da v zunanji politiki mi Nemcem ne delamo posebno veliko veselje.

Vse to je morda vpoštevala poslanska zbornica ali tisti njen del, ki je preprečil čestitko ob Viljemovem jubileju. Nihče ne more tajiti izvanrednih vrlin cesarja Viljema in njegovih zaslug za nemško državo, nihče pa tudi ne bo trdil, da je njegov vpliv koristen na tok naše notranje poli-

PODLISTEK.

Slavnostni koncert

„Narodne Čitalnice“ v Kranju, ob priliki nje 50letnice dne 5. julija 1913.

Koncert, ki ga priredi naša Čitalnica dne 5. julija s prijaznim sodelovanjem bratov-umetnikov g. Ivana in Antona Trosta, ima velezanimiv vspored. Pevci nam bodo povedali, kaj se je pelo pred 50 leti in kako smo do zadnjega časa v glasbi napredovali. Pevske točke otvori nad 50 let stara pesem „Kdo je mar“, kateri je skladatelj nestor slovenske glasbe, dr. Benjamin Ipavic. V tistih časih bila je Slovincem umetna pesem neznana, pepevale so se v spakodrano slovenščino prevedene nemške pesmi — kdo jih ne pozna — ali so pa že polagoma našle pot med ljudstvo v lahkem narodnem slogu zložene pesmi Fleišmana, Maška, Kocijančiča. Slovenski umetni pesmi pa je dal najznačilnejšo obliko, ki se je malodane 40 let vzdrževala, dr. Benjamin Ipavic. Bilo mu je na tem, da poda iz vsega početka Slovincem velik zbor s samo-, dvo- in četverospēvi, ki bo širil slavo slovenskega kmetovalca — probujene inteligence je bilo v tistih časih bore malo — in ta namen se mu je nepričakovano dobro posrečil. „Kdo je mar?“ — „Taka glava korenine je slovenski oratar“ — je zmagovito pot ubral po štajerskih in kranjskih mestih, pel se je na taborih, posamezni odlomki v veselih družbah in veselicah. Pred kakimi 45 leti se je ta zbor tudi v Kranju pel. Ker je Ipavic črpal

iz narodnih motivov, je zbor tim silnejše učinkoval. Dandanes ima ta zbor samo še kulturno-zgodovinsko vrednost.

Pri slavju, kakoršne praznuje naša čitalnica, morata do besede priti tudi naša pesnika: France Prešeren in Simon Jenko. Spominjali se ju bomo v prisrčno nežnih pesmih: „Strunam“ in „Prošnja“, prva zložena od Davorina Jenka, avtorja slovanske marzeleze, druga od dr. Benjamina Ipavica. Zadnja, ena najboljših Ipavičevih, je že precej pozabljena. Obe sta prepojeni z nežno mehkosrčnostjo, udanostjo in mehko in tem čutilom primerno se morata predavati.

Z drugim delom pesmi stopimo na modernejša tla — ne na moderna. So pesmi, ki pomejijo v nemirnosti umetniškega gibanja nekako počivalno lego našega glasbenega nihala. Skok od Ipavca in Jenka na Lajovica, Kreka ali celo Ravnika bi bil odveč predrzen. Zato naj nam razodeneta dr. A. Schwab in E. Adamič tajnosti vladujoče struje. Kakor je Adamič svež v iznajdbi in v ritmu, taka je tudi njegova „Polonica“, ki hiti po tej žalostni slovenski zemlji prav veselo mežikajoč po rožicah poljskih. Ljubim Adamjča, ki nam daje humorja in naivnosti v glasbi. Takih skladateljev pa le malo število po naših gajih „prepivlje“. Na narodno struno udarja Schwabov zbor „Večer na morju“. Zelo daleč na morju čujemo nekje na nevidnem čolnu petje, kojega spremljajo strune. Melodija se razloči šele, ko čoln bližje privesla. In ko mimo nas privesla, ga zdušno pozdravimo. Toda čolnič se oddaljuje in zvoki se porazgubijo v neskončnih

prostorih tajinstveno tiho pluskajočega morja. Obe pesmi zahtevata finega, duhovitega predavanja in če se Cvetkova in Zupančičeva mehka poezija lahko prevrne v banalnost.

„Povejte ve planine“ od A. Foersterja zaključujejo vspored, mogočen, težaven zbor iz l. 1901, eden najveličastnejših slovenskih. Sprva proseče, potem, ko ni odgovora z rotnjem in konečno z vso odločnostjo povprašuje skladatelj planine, kje doraste naš narodni junak, ki dvigne nam zastavo svobode? Kdaj vstane iz robstva prost Slovan? To vprašanje izzveni v mogočni, obupni klic, ki pretrese kosti in mozeg. Zgradba pesmi je veličastna.

Mojstra na klavirju, Antona Trosta, smo letos že slišali, in pa ga vedno radi in željno poslušamo, ker ima srce polno mehkih čutil in jih zna pod njegovo roko glasbilo tolmačiti, kakor da bi v njem rajalo, valovalo in kopnelo živo bitje. Kake glasove in čutila pa ume gostač, konservatorist Ivan Trost svojim goslim izvabiti, o tem hočemo prihodnjič poročati. Kdor zamudi ta koncert, zamudi mnogo.

Branislav Nušič:

Čari.

Iz „Ramazanskih večerov“.

Dalje.

„Pusti, efend'm ta načrt. Kar ne gre, ne gre. Paša bo tudi brez vojaške šole srečen . . .“ pripomni v tolažbo efendiju Hanuma tiho.

tike. In umestno je, da je poslanska zbornica ob zgodovinskem trenutku to manifestirala pred celo Evropo.

Mi bi le želeli, da bi merodajni dunajski krogi crpali iz tega dejstva zase tako potreben poduk. O tem pa žalibog zelo dvomimo.

POLITIČNI PREGLED.

Mir med balkanskimi zavezniki,

zlasti med Srbi in Bolgari je takorekoč že zagotavljen, ker se je Srbija udala silnemu ruskemu pritisku in pristala na to, da razsodi ruski car spor med Bolgarijo in Srbijo v glavnem na podlagi bolgarsko-srbske pogodbe. V posameznostih upajo vendar Srbi, da dosežejo kake ugodnosti, za kar imajo baje tudi že zagotovilo ruske vlade. Na prvi pogled se zdi kaj čudno, da se ukloni na temelju sklenjene pogodbe ruskemu razsodništvu srbski ministrski predsednik Pašič, ki je zahteval pred nekaj tedni z vso odločnostjo revizijo pogodbe, naglašajoč, da je za Srbijo Vardarska dolina in prosta pot po srbskem ozemlju do Egejskega morja življenska potreba, brez česar ni upati na mirno rešitev bolgarsko-srbskega spora. Rodovitna Vardarska dolina je za Srbijo v resnici velikanskega gospodarskega pomena, še večje gospodarske važnosti pa je za srbsko trgovino prosta pot do Egejskega morja. Ker si Srbija vsled velikanskega avstrijskega odpora ni mogla priboriti ob Adriji kos albanskega obrežja, ki bi jo rešil gospodarske odvisnosti od mogočne avstrijske monarhije, so hoteli srbski politiki doseči isti namen s prosto potjo do Soluna. Ali tudi tukaj je posegla vmes Avstrija in se poslužila v ta namen, da ohrani Srbijo v gospodarski odvisnosti, Bolgarije, ki naj se vrine med Srbijo in Grško in tako zabrani tudi politično združitev teh dveh držav. Prepričan je torej, da bi v vojni med Srbijo in Bolgarijo Avstrija v lastnem interesu podpirala na vso moč Bolgare, je privedlo Pašiča do tega, da se je udal neizpremenljivim razmeram. Zatrjuje se, da je istega mnenja večina srbskih politikov, med katerimi tudi opozicionalci ne delajo izjeme.

Vojaška politika v Bolgariji in Srbiji.

Že več časa je bilo opazovati, da delajo poleg oficijelne politike odgovorne bolgarske in srbske vlade na svojo pest drugo vojaško politiko vojaški krogi, ki nikakor niso bili zadovoljni z navidezno popustljivostjo svojih vlad. Posledica te vojaške politike so bili raznovrstni spopadi med zavezniškimi četami, o katerih je časopisje že večkrat poročalo. Ti vojaški krogi bi radi, kakor se zdi, še v zadnjem trenutku onemogočili miren sporazum med bratskima državama. Ta utis vsaj naredi zadnji spopad srbskih in bolgarskih čet ob Zletovski reki, kjer je napadla v zadnjih dneh ena bolgarska divizija (okoli 12.000 mož) srbske pozicije, hoteč vdreti v srbsko ozemlje. Srbske čete so to zabranile z znano hrabrostjo in pognale bolgarske čete po zelo občutnih izgubah v beg. Kakor je to dejstvo že samo na sebi žalostno, ga je obsojati tem bolj, ker bi imelo lahko zelo neugodne posledice za potek mirovnih pogajanj. Le hladni Pašičevi politiki se je zahvaliti, da si prizadeva srbsko ministrstvo, da ne nastanejo vsled tega spopada ob Zletovski reki kake homatiije.

„Gotovo, on lahko postane srečen, a jaz ne bom nikdar. Ta želja me je popolnoma prevzela. Toliko let, Hanuma, že sanjam o tem, nemogoče je, da bi to sedaj opustil!“ odgovori bolestno ter vrže napol skajeno cigareto skozi odprto okno v rože, da si prižge takoj drugo.

„In, ali se rabi v to mnogo denarja, efend'm?“

„Deset lir stane letno, za štiri leta torej štirideset lir brez stranskih izdatkov.“

„Mnogo je!“ vzdihne Hatuš-Hanuma. Halil-efendi obmolkne. Potem se dvigne raz pručice, pokima ji ter odide rekoč:

„Tako, sedaj veš!...“ Oddalji se skozi dvo-riščne duri in gre v čarijo.

Od tega časa ne govorita Halil-efendi in Hatuš-Hanuma več o tej stvari. Brž ko Hanuma opazi, da ima Halil mračno čelo, se premaguje ter mu hiti pripovedovati zabavne stvari, samo da bi pozabil na skrbi.

Vendar nekoč, po preteku mnogih dni, ko pride efendi še pred akšamom domov, ji pomežikne, češ, da naj mu sledi v drugo sobo. Tam se vsede na nizek divan ter si potisne fes nazaj, tako mu je vroče. Hanuma pa se vsede na pručico poleg divana in čaka, kaj bo sedaj važnega prišlo.

Iz njegovega obraza ni čitati, ali bo dobro ali slabo, kar namerava sedaj povedati. In on molči, dolgo molči, tako da skoro začeti noče.

„Našel sem potrebni denar!“ reče hipno.

Nespravljivost javnega mnenja.

Dočim deluje zlasti srbska vlada v smislu ohranitve miru na Balkanu, je srbsko in bolgarsko javno mnenje slej ko prej nespravljivo. Bolgarski „Dnevnik“ poroča, da je sicer Bolgarija za mirno poravnavo, če bi priznala Srbija v popolnem obsegu srbsko-bolgarsko pogodbo. Toda na to ni upati, trdi imenovani list, ker ima baje Bolgarija nove dokaze, da Srbija ni opustila svojega pogodbi sovražnega stališča. Za to je po mnenju tega lista potrebno, da se pogajanja s Srbijo prekinejo in Srbiji stavi ob potrebi ultimatum. V istem smislu piše tudi srbsko radikalno časopisje. Belgrajski občinski svet je celo sklenil, da nakloni mesto Belgrad 250.000 dinarjev v podporo revnim rodbinam vpoklicanih rezervistov z željo, da sledi srbska vlada le oni politiki, ki zagotavlja Srbiji vse ozemlje, ki ga je izvojevala srbska armada.

Razkol v S. L. S. na Goriškem.

V Slovenski ljudski stranki na Goriškem se je izvršil dne 26. t. m. razkol. Tega dne so zborovali v Gorici mladostrujarji klerikalne goriške stranke in poskušali še enkrat doseči skupni nastop klerikalcev pri prihodnjih deželnozborskih volitvah. Poslali so k dr. Gregoriču, voditelju klerikalnih starostrujarjev, deputacijo, ki naj bi dosegla združitev obeh strank. Ker pa dr. Gregorič ni dal pozitivnega odgovora, nastopi pri volitvah nova struja z lastnimi kandidati.

Deželnozborske volitve na Moravskem

so prinesle češkemu klerikalnem občuten poraz na korist agrarcem. Klerikalci so izgubili pri teh volitvah nekaj mandatorov, kar pa ni za nje najhujši udarec. Bolj jih skeli žalostno dejstvo, da sta med propadlimi dva klerikalna voditelja.

Finančna kriza na Češkem

dela osrednji vladi vedno hujše skrbi. Kakor je znano, je najela češka večina deželnega odbora meseca maja posojilo v znesku 8 milijonov kron, ki se uporablja za obresti deželnih dolgov in za tekoče stroške. Ker ta vsota zadoštuje le do konca julija, si je deželni odbor zagotovil posojilo nadaljnjih 4 milijonov kron, s katerimi bi izhajala dežela do meseca septembra. Pred nekaj dnevi pa je češki deželni odbor sklenil, da izposluje od vlade zvišanje deželnih doklad od 55% na 65%. Ker je vlada do sedaj vedno z ozirom na to, da ima deželni zbor pravico zvišati doklade, odklonila take predloge, upajo češki Nemci, da osrednja vlada tudi sedaj ne bo rešila češkega deželnega odbora iz denarnih stisk z zvišanjem deželnih doklad. Ker pa v nasprotnem slučaju grozi Češki bankrot, je imel dne 25. t. m. ministrski predsednik Stürgkh, ministra Heinold in Zaleski s češkim namestnikom Thunom posvetovanje, kako naj se reši češka dežela pred finančnim propadom. Vlada namerava baje razpustiti deželni odbor ter izročiti posle deželnega odbora vladni komisiji, kateri naj bi stal na čelu deželni maršal princ Lobkovitz.

Hrvatsko krizo

hoče rešiti zloglasni Tisza na ta način, da prevzame vladne vajeti na Hrvatskem slaboznani Accurti. Njegova naloga je, da se uvede na Hrvatskem zopet madjarsko politiko. V ta namen hoče Accurti najprej razdružiti Srbe in Hrvate, naglašajoč, da se hoče opirati pri svojem vladanju izključno na

Hrvate. Z enakim sredstvom je strahoval svoj čas Hrvatsko grof Khuen 20 let izrabljajoč Srbe proti Hrvatom. Nadalje hoče Accurti uničiti hrvatsko opozicijo s tem, da suspendira sedanjo volilno reformo in uvede zopet staro, po kateri ima volilno pravico le 2% vsega prebivalstva, med temi večina uradnikov, ki so zlasti na Hrvatskem več ali manj slepo orodje vsakokratne vlade. Izmed vseh političnih strank so obljubili Accurtiju zvestobo baje le Frankovci, ki so nedavno povzročili razkol v pravaški stranki. Toda ves ta napor ne bo mnogo koristil madjarskim skominam. Vse te reči je uporabljal proti Hrvatom in Srbom že baron Rauch, ne da bi se mogel vzdržati na bankskem stolcu. Vrhutega stoji med srbsko-hrvaško koalicijo in stranko prava kompromis za volitve, kateremu se pridružijo še kmetska stranka, centrum in socialisti.

Narodno-gospodarstvo.

Povzdiga živinoreje in živinorejske zadruge.

Naša živinoreja je v teku zadnjih desetletij primeroma veliko napredovala. Zasluga v tem gre v prvi vrsti kmetijski družbi, katera se je z vsemi močmi trudila, da tudi našo živinorejo spravi na vsaj približno tako stopinjo, kot je v drugih naprednejših deželah. Ta hvalevredni namen se ji je vkljub vsem težkočam, ki vladajo pri nas, še precej dobro posrečil. Da, samo družbi se imamo zahvaliti, da smo v tem oziru toliko napredovali. Seveda imajo tudi nekateri gospodarji v tem oziru veliko zaslug, le žal, da so tako redko sejani.

V zadnjih letih pa so pričeli pri nas ustanavljati takozvane živinorejske zadruge, katere imajo namen povzdigniti živinorejo. Te zadruge podpira posebno dežela, ki sploh podpira združništvo. To pa seveda le take, kojemu na čelu stoje pristaši sedanje vlade v deželi. Da je temu v resnici tako, vidi pač lahko vsak, ki količkaj zasleduje dogodke, ki se vrše zadnji čas pri nas. Pa tudi na drug način podpira dežela živinorejo. Pri deželnem odboru ima namreč nastavljen cel štab takozvanih nadzornikov in inštruktorjev, kateri letajo okrog po deželi in ogledujejo hleve in živino. Da skrbe ti gospodje v prvi vrsti le za pripadnike njihove stranke, je umljivo. Nepozaben nam bo pa ostal tudi slučaj, ko se je kupovalo glasove volilcev v volitvah v Beli krajini in sicer v obliki vzrejevalnih premij za telice.

Pa tudi pri zadrugah se dela po enakem vzorcu. Znan mi je tudi slučaj, ko se je na nekem združnem premovanju klasificiralo kravo nekemu posestniku tako, da je dobil mesto prvotno določene druge premije — deseto. Da omenjeni posestnik ni bil njih pristaš, se razume. Da, tako je pri nas delovanje za povzdigo živinoreje!

Drugo pa je pri živinorejskih zadrugah zopet to, ker nimajo nobenega pravega vodstva. Namesto da bi stvar vodil kdo, ki ima v tej stroki kaj znanja, pa vodijo celo stvar duhovniki. Vsakdo pa mora sprevideti, da se duhovnik v lemenatu ni učil živinoreje, pač pa se je pripravljale za duhovski poklic. Ni tedaj prav nič čudnega, če take zadruge nikamor ne morejo, da le životarijo kakor sploh vse naše zadruge, ki nimajo pravega vodstva. Store prav nič dobrega, kar pa že store, je pa takorekoč le „flanc“. Namesto da bi imeli pri

To je bilo vse. In dan kasneje, opoldne, ko je prišel Halil-efendi domov, je povedal svoji Hanumi, da je dobil aro in da bo popoldne, ko bo oddal čari, sprejel še ostali denar.

In tako je poklicala Hatuš-Hanuma Seliho v sobo, jo posadila poleg sebe na divan ter pričela ubogemu dekletu razlagati stvar. Kako sta oba, efendi in ona skrbna za srečo Selihe in kako da sta jo prodala v harem paše. Nista tega storila radi denarja, rada jo imata in nikdar je ne bila prodala za denar, ako ne bi šlo pri tem za srečo njenega otroka. Saj s tem denarjem bo mali njen Paša študiral; poslali ga bodo v Štambul in na ta način bo postal velik imeniten mož — srečen mož.

Vzlic temu, da je Seliha le čari in vzlic temu da se je s to svojo usodo že davno sprijaznila, ji zarosi oko v težkih solzah. Ali poljubiti mora svoji Hanumi roko in šele ko je v svoji sobi, si zarije glavo globoko v posteljo ter prične bolestno stokati.

Po dolgem, dolgem joku se dvigne ter prinaša iz tega in onega kota svojo obleko, da jo poveže v sveženj.

Medtem pride Paša, ki ga je tako dolgo pričakovala. Notri ga pokliče in vrata zapre za njim. Pritisne ga nase in jadikuje kakor po mrtvecu. Otrok se čuti vznemirjenega in pogleda jo, kaj da ji manjka. A ona nadaljuje s poljubovanjem, poljubuje mu lase, oči, obraz, prsi roke, poljubuje ga blazno, kajti v resnici je zanjo mrtev.

„Kaj ti je?“ vpraša paša.

Dalje.

„Alahu bodi hvala za vse!“ zasepeče Hanuma in obraz se ji zasveti samega veselja.

„Zakaj pa ne vprašaš kako?“ pristavi Halil-efendi slabe volje.

„In čemu naj bi povpraševala, efend'm, saj to ti najboljši več. Kakor si sklenil, tako naj bo.“

Halil obmolkne. Bržčas premišlja, ali naj bi povedal.

„Nov paša je prišel!“ prične na to. „Neki Kurd iz Štambula, bogat... velik harem ima... in...“ Zvedavo ga pogleda Hatuša, a on nadaljuje tiho: „... in izvedel je, da imam lepo sužinjo... želi jo kupiti... ponuja mi petdeset lir...“

Hatuš-Hanuma premišlja dolgo, glavo si podpira z roko, dolgo, dolgo preudarja. Uboga Seliha se ji resnično smili, vajena jo je in poleg tega je res ljubeznivo dekle, ali... tamkaj se ji gotovo ne bo slabo godilo. — In naposled, čari je in bolje je biti čari paše, kakor čari colninskega uradnika. Sploh pa... bolj ji je bila pri srcu skrb za Halila in za malega Pašo.

„Kaj misliš ti, Hanuma?“ prične Halil znova, ko vidi, da Hatuša tako dolgo premišlja, ne da bi odgovorila.

Hanuma dvigne glavo in s tihim, komaj razumljivim glasom odgovori:

„Jaz pravim... daj jo!“

„Tudi ti praviš tako?“

„Seveda, efend'm... ako ti to prepodi skrbi in ako ti zahteva sreča Paše!“...“

takih zadrugah besedo izšolani gospodarji, pa se jih ponavadi povsod odrija. To seveda iz umljivega vzroka, ker bo malokateri tak gospodar pristaš sedanje večine v deželi, ker spozna njihovo, za kmete pogubonosno delovanje in jim pokaže hrbet.

Če pregledamo vsa dejstva, moramo priti do zaključka, da nam živinorejske zadruge — vsaj dokler bodo na taki podlagi kot so sedaj — ne morejo doprinesti pravih uspehov. Denar pa, katerega žrtvuje dežela za živinorejo, koristi le posameznikom, dočim celota ne ve prav nič zato. Res je dobro, da se dobi sempatje kaka podpora — ne odrekamo jo tudi najhujšemu klerikalcu — ker vemo kako trda gre dandanašnje za denar, bodisi pri nas ali drugod. Eno pa je, kar moramo pribiti in to je: Dokler se bo pri nas povzdigovalo živinorejo le strankarsko, tako dolgo pač ne moremo priti do kaj boljših uspehov. Mi kmetje potrebujemo za naš napredek skupno delo, ker le s tem nam bo mogoče kaj doseči. To pa je mogoče le na ta način, da izgine povsod tam, kjer se gre za dobrobit cele dežele, tisto nepotrebno strankarstvo. Naj nam služi strankarstvo pri volitvah, ne pa pri gospodarskih napravah in društvih. Stojimo na tem stališču, katerega bomo vedno zagovarjali, kajti vsak razsoden gospodar mora priti prej ali slej do prepričanja, da na ta način kot gremo dandanašnji, ne pridemo nikamor.

Gorenjski kmet.

Prodaja hrastovega in bukovega lesa. Deželna vlada v Sarajevu proda iz kolonizacijskega objekta Borovnica, okraj Prnjavor približno 10.000 m³ hrastovega in približno 45.000 m³ bukovega lesa. Sprejmejo se le pisмене, na celo razpisano množino se glaseče ponudbe, ki jih je vložiti najkasneje do 26. julija t. l. do 11. ure dopoldne pri deželni vladi v Sarajevu. Razglas z natančnejšimi podatki v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Na tedenski semenj v Kranju, dne 23. junija 1913 se je prignalo: 165 glav domače govede, — glav bosanske govede, — glav hrvaške govede, 7 telet, 256 prešičev, 1 ovaci. — Od prignane živine je bilo za mesarja: 90 glav domače govede, — glave bosanske govede, 3 prešičev. — Cena od 1 kg žive teže 90 v za pitane vole, 84—86 v za srednje pitane vole, 80—82 v za nič pitane vole, — v za bosansko (hrvaško) goved, K 1.— za teleta, K 1:2 za prešiče pitane, K 1.50 za prešiče za rejo.

Tržne cene

na tedenskem semnju v Kranju, dne 23. junija 1913:		
Pšenica	100 kg	K 23.—
Rž	" "	" 22.—
Ječmen	" "	" 20.—
Oves	" "	" 21.—
Koruza stara	" "	" 21.50
Koruza nova	" "	" 19.50
Ajda	" "	" 24.—
Proso	" "	" 21.—
Deteljno seme	" "	" —.—
Fižol ribničar	" "	" —.—
Fižol koks	" "	" —.—
Grah	" "	" —.—
Leča	" "	" —.—
Pšeno	" "	" 30.—
Ješprenj	" "	" 28.—
Krompir	" "	" —.—
Mleko I /	" "	" —20
Surovo maslo	1 kg	" 3.50
Maslo	1 "	" 3.—
Govedina I.	1 "	" 1.80
Govedina II.	1 "	" 1.72
Teletna I.	1 "	" 2.—
Teletna II.	1 "	" 1.80
Svinjina I.	1 "	" 2.—
Svinjina II.	1 "	" 1.80
Prekajena svinjina I.	1 kg	" 2.20
Prekajena svinjina II.	1 "	" 2.—
Slanina I.	1 "	" 2.—
Slanina II.	1 "	" 1.70
Jajca	7 kom.	" —40

DOPISI.

Iz Škofje Loke.

Gospod dopisnik ljubljanskega neodvisnega glasila „Dan“ iz našega mesta si je že parkrat privoščil po zasluženju okrcati nas zbok naše nedelavnosti v vseh naših naprednih, prosvetnih in narodnih društvih. Omenjal je tudi našo malomarnost in brezbriznost v političnem oziru, radi katere smo dospeli končno tako daleč, da ravnajo s celo našo mestno občinsko upravo možje, katerim je politični duhovnik alfa in omega vsega potrebnega znanja. Ozrl se je g. dopisnik tudi na prihodnje deželnozborske volitve in nam zaklical, ako smo res tega mnenja, da bo mandat našemu kandidatu kar z nebes priletel! Vse lepo in čisto res je, kar piše g. dopisnik, ki se, kakor je videti, zelo zanima za našo usodo. Toda žal, da vse njegovo dreganje ne bo izdalo pri nas prav nič. O tem je večalmanj že sam prepričan, ker nam želi lahko spanje.

Zaenkrat smo se v Škofji Loki udali taki lenobi, ki nam ni v posebno čast. Vzroke za to ne maramo navajati. Saj jih vsak domačin, ki ima količkaj soli v glavi pozna, ostali naši javnosti pa ne kaže jih razkrivati. Prepričani smo tudi, da bi s tem ne vzbudili pri naših meščanih prav nobene zanimanja. Kvečjemu, da bi se še izza svojih varnih zapečkov na naš račun norčevali oni, katerim bi bile naše sicer dobrohoteče besede namenjene. Eno pa moramo brez ozira na desno in levo pribiti. Vse obsodbe so vredni v prvo naši mlajši domači somišljeniki. Ker jim je vse kaj drugo bolj, mari kakor delo za javni blagor, se sklicuje na svoje starejše someščane, češ, če se ti ne brigajo za nič, ki imajo vsega dosti, čemu bi se brigali mi, ki se moramo takorekoč boriti za svojo eksistenco. Nič ne rečemo, da to ni res, vendar tako hudo jim tudi ne prede, da bi se malo bolj ne smeli zanimati za javno življenje v našem mestu. Starejši naši someščani so storili, kar so pač mogli in znali. Več od njih ni pričakovati. Kar se tiče „tujcev“, o katerih tudi slišimo popolnoma po nepotrebem več kot preveč besedovati, da hočejo vse komandirati, pa smo mnenja, da bi ti, kolikor jih pride v poštev za javno delo, storili svojo dolžnost, ako bi jo storili drugi, ki so v to v prvi vrsti poklicani. Na razne zbadljivce pa se pametni ljudje ne ozirajo, kajti če bi se, bi tudi šlo vse rakom zvižgat! Ti nam niso in ne morejo biti simpatični! Manj zabavljanja in sitarenja in več dela, to potrebujemo, ako hočemo napredovati. In kdor je vnet za napredek bo tudi delal!

Škofjeloški občinski odbor je skozi klerikalen, kar je našim cenjenim čitateljem najbrž dobro znano. Tega so brez vsakega odpora od strani „naprednjakov“ izvolili sami zvesti pristaši tamošnjega, zelo pobožnega župnika, pred katerim se vsi Škofjeločani kar tresejo v svojem svetem strahu. Ako pomislimo na zadnje občinske volitve, se nam mora cela komedija predočiti tako, da so napredni Škofjeločani z odprtimi rokami pričakovali ravno sedanje klerikalne občinske veljake in jim na stečaj še odprli vrata starega mestnega rotovža zato, da se izkažejo s pozitivnim delom v občinskem odboru. Prva avtoriteta v tem občinskem zastopu je kakor ob sebi umevno in povsem naravno, župnik, ki hoče in seveda mora imeti v občinskih zadevah prvo in odločilno besedo že radi tega, da ne trpi na ugledu naša edino zveličavna vera. Saj mu ta pravica tudi pristoja. Le njegova zasluga je in s svojo neumorno agitacijo je sveti mož dosegel, da se sedanji naši mestni očetje shajajo v občinski svetovalnici, kjer razpravljajo in sklepajo vse, kar je za naše mesto važno in koristno. In kolike vrednosti je to, da se te razprave in ti sklepi vrše brez vsake kontrole in opozicije. Tudi zadnji terek je bilo tako. Brumni možje so se zbrali na važno posvetovanje. Nesreča pa je bila hotela, da so si že med sejo bili majčkeno v laseh, kajti brihtni naš podžupan, ki je župnikova desna roka, jo je odkuril še predno je župan sejo zaključil. Mož se je opravičeno razhudil in razljutil, ker se mu je reklo, da je nova cesta na kolodvor nekoliko preozka. Kdo neki naj se upa sploh kaj očitati dičnemu našemu podžupanu? No, po seji pa se je skromni odbornik J. še predrznil ponižno vprašati Njega mogočnost odbornika — župnika, zakaj da v svojih pridigah tako pogostoma napada naše nepolitično gasilno društvo in ravnatoko nepristransko Godbo? Vse se je na to spogledalo in čakalo, kaj se izcimji. A kakor da bi odbornik J. dregnil v gnezdo samih hudih sršenov! V sveti jezi, da se visokočastitega našega župnika sploh upa kdo kaj takega vprašati, so možje kričali, rjuli in tolkli po mizah, kakor da bi bili všli iz Studenca. Kar nič si niso mogli na mirni način dopovedati. Ta veliki grešnik J. bo še moral delati pokoro za svojo veliko in brezprimerno predrznost. Nam se mož že kar naprej smili. Koncem koncev pa je le župnik imel prav! Dognalo se je, da on ni odgovoren občinskemu oboru za svoje duhovniško delovanje, zlasti ne za svoje pridige, v katerih lahko kolikor hoče napada občinski odbor, Gasilno društvo, Godbo, Ljudsko knjižnico, Sokola, liberalce in sploh vse, ki se mu nečejo udati. Kaj to občinskemu odboru mar? Pa — basta! Nad J. predrznostjo se je baje najbolj zgražal najvernejši župnikov pristaš, neki zelo vplivni lontrški krojač, ki je z milim in pobožnim glaskom vsem navzočim renitentnim odbornikom prepričevalno dopovedoval, da je naša sveta dolžnost v vsem pokoriti se župnikovi volji, kajti drugače ne bo v naši občini potrebnega miru! Prav res! Joj, joj, kaj bo, če odveze ne bo!

Jeseniške novice.

Vendar enkrat. Delo pri novi šoli je torej v polnem tiru. Vsa dela so se oddala večinoma domačim obrtnikom in to je tudi prav. Zatorej naj si klerikalni kimavci od Skubica pa doli do prepirljivega Čebulja nikar ne domišljajo, da so s tem domačim obrtnikom storili in podelili bogve kakšne milosti. To je pač naravno, da ako se jih pozna, kadar je treba plačevati ogromne davke in doklade, da bi tudi ne bilo pravično, ako bi

tujec odnesel zazlužek od takih javnih zgradb. Nasprotno pa nekaterim obrtnikom ne bi bilo treba tako ponižno plesati okrog klerikalnih pajacev. Prepričani smo, da bi bilo delo ravnatoko oddano, čeprav bi ne bili razni figa-možje noč in dan oblegali Čebuljev pajzelj.

Vzgoja pa taka. Vrli pobožni krščanski orli se pridno pripravljajo za katoliški shod. Svetujemo Kogej, da naj mesto, da nadzoruje razne veselice in se meša povsod, kjer bi ga treba ne bilo, posveča nekoliko več pozornosti mladim orlom, da ne bode zasmrdelo po Eulenburgariji in Redlariji.

Društvena naznanila. Občni zbor Gledališkega društva se vrši v nedeljo, 29. t. m. popoldan ob 3. uri v „Hotelu Triglav“ na Jesenicah. — Nameravana veselica Jeseniškega Sokola dne 6. julija se preloži na poznejši čas, pač pa se vrši 6. julija društveni Sokolski večer v restavraciji pri Sokolu. Prijatelji društva dobrodošli.

Požarna bratovščina jeseniška je imela preteklo nedeljo veselico s tombolo in da bi se vršilo vse po vzorcu bratovščine, je junaške brambovce nadzoroval neizogibni kaplan Kogej, tisti Kogej, o katerem celo ajmohtarski godci pravijo, da ga vrag neče odnesti iz Jesenic. No, pa menda to nadzorstvo ni bilo vsem tako povšeči, kar je tuintam padla marsikakšna pikra na rovaš bivšega Sokola Kogejja. Da bi pomiril nezadovoljneže, je odrinil za en sodček. Ali brambovci so se pošteno zabavali šele potem, ko je odšel strogi načelnik kaplan spat. Potem šele se je otvoril brezverski liberalni ples, samo s to razliko, da so divjali v polnem elementu po plesišču pobožni krščanski gasilci. In da so se še drugi dan svetili rudeči nosovi in so kimale trudne glavice, se razume. Večjih nesreč ni bilo in končno še tistim, ki v zahvalo za vse na napredna društva znešeno blato, lezejo v čreva tistemu kaplanu Kogejju, ki je javno iz prižnice oblajal Sokole kot mlečozobe rudeče mašnarje: Dober tek.

Sveta vojska se naravnost imenitno razvija na Jesenicah pod klerikalno patronanco. Sedaj samo še čakamo, kdaj bo tudi Skubic otvoril svojo „šnops“-apoteko, ker vsi drugi višji klerikalci z neznosnim Čebuljem na čelu, se že menda z velikim uspehom ukvarjajo na tem polju. Vsem bojiščem proti kralju alkoholu pa vsekakor prednjači katoliški pajzel v konzumu. Tam ni nič novega, če bojevniki v velikem navdušenju oklofutajo podpredsednika. Kajne g. Bertonec!?! Tu bi bilo delo za vojskovodjo Kalana.

Iz Cerkelj. Zadnja „Sava“ je vzdignila cerkljanskim katoliško-hinavskim stebrom pri Janšetu temperaturo zelo visoko. Šumeli in gromeli so nad brezverskim listom, češ, zakaj da jim ravno „Sava“ tako po pravici pove. Razkoračeni dopisnik v „Gorenjcu“ menda misli, da je v Cerkljah le on in njegovih par puhloglavcev, ki hodijo s trebuhom za kruhom in čakajo, kdaj se prikaže kak plen, da ga zgrabijo in oberejo do kože. Mana je še vedno bolna. Pravila je zaupni osebi, da včasih precej občutno. No, pa saj je Janša tudi „kunšten“, se bo pa kar doma pozdravilo, da bo brez „košteng“. V drugo naj bi Mana gledala, da se ji zopet kaj ne pripeti. „Sava“ ji šumi še vedno po ušesih, ker je o Boštinkovi „verbšni“ pisala. Mana naj nikar ne misli, da jo kdo dolži goljufije. Mi smo le pisali, da je pošteno računala vsako stopinjo. Rekli smo, da je bilo 4000 goldinarjev pa so šli, in so šli ob letu dni! „Kočamajke“ veljajo denar in debelost ni zastoj. Prazen žakelj ne stoji pokoncu. Zato se je že Janče Janša in ne vemo kdo še vse, tolikrat radi tega zaklja preobrnil. Sedaj se dobrika Ambružu, ker ima le ta mlin in kmetijo. Samo Ambruž ni Boštink. Če pa misli Janšetu zaupati, naj vpraša prej „Smidovnjeka“. „Če bi ne bil hodil v Koracmanovo hišo, bi mi ne bilo treba nositi prest“, to so njegove besede. Ambružu se pa tudi lahko zgodi, če se bode potikal okrog teh ljudi, da bo na starejša leta kako tako kupčijo vodil. Saj je že cerkljanski lopatar okrog pravil: „Ambruža bomo že napravili, da bo pokoro delal za liberalstvo. Sedaj ga moramo povzdigovali, kadar se preobje, ga bomo pustili, da se bo pokoril.“ Pregovor pravi: „Kdor se med otrobe meša, ga gotovo živali pojedo.“ Bolje je sedaj držati, kakor pozneje loviti. Zakaj zgrabljivi volk hodi vedno okrog in išče, kaj bi požrl.

Ločanom v prijazen spomin.

Leta 1862. je po ozemlju, kjer Slovenci prebivajo, zaplopolal mogočen plamen navdušenja, narod se je probudil in zavedal svojih pravic. Za Ljubljano so bili Ločani prvi, ki so si 23. novembra 1862. ustanovili svojo čitalnico. Takega pomenljivega narodnega praznika ni dosihdob praznovala Loka, kakor ob ustanovitvi svojega narodnega ognjišča. Malo je onih rodoljubnih mož med živimi v Kranju, ki so kumovali onemu slavljju. V Loki živi še krojaški mojster Demšar, edina priča, ki je videl temeljni kamen čitalnici položiti. V analih čitalnice v Kranju pa beremo, da se je tisto nedeljo pred sv. Katarino 1862. dvignil ves Kranj, kolikor ga je narodno čutilo in pohitel v Škofjeločo, da je

ondi vladalo nepopisno narodno navdušenje, sklepa se po pobratimstvu in vrstili domoljubni govori. Vračajoč se iz Loke so naši očetje sklenili, da zasnujejo enako društvo in v par dnevih sestel se je pripravljajni odbor.

V prvih dneh julija praznuje kranjska Čitalnica svojo petdesetletnico. Bratje Ločani! Sinovi onih rodoljubnih mož, ki so kumovali ustanovitvi Vaše čitalnice, Vas uljudno vabijo, da pohitite kot sinovi onih plemenitih mož, ki so Vam zgradili prvo narodno zavetišče, k praznovanju naše petdesetletnice, da narodno počastimo spomin naših požrtvovalnih dedov in obnovimo medseboj vezi prijateljstva in bratstva. Kličemo vam torej: „Veselo narodno svidenje ob naši petdesetletnici!“

DNEVNE VESTI.

Ali je to res tako važno? Eno leto nas še loči od novih volitev v deželni zbor. Vsa dežela zdihuje pod paševsko vlado deželnega odbora. Ni je muke na svetu, ki bi se ne bila naprtila našemu učitelstvu, lakota, beda, zapostavljanje, zaničevanje in zasmehovanje je njih vsakdanji kruh. Vsi napredni elementi v deželi od socialnih demokratov do najbolj konservativnih liberalcev stare šole morajo čutiti potrebo očistiti ta neznosni, težki zrak. Sama Kamila Theimer pa tega posla ne more opraviti. Zato bi bilo treba resnega, trajnega, smotrenega in enotnega dela vseh naprednih elementov, pa prav vseh brez izjeme. In zamuditi bi ne smeli ne enega dne. Ali kaj vidimo? V tem resnem času prepirata se napredna ljubljanska dnevnikarja koliko je ena tiskarna drugi dolžna, vsaka stranka trdi, da je njena potrpežljivost pri kraju, da mora priti do jasnosti in da od sedaj naprej nobena stranka ne bo imela nobenih ozirnov. Mi pa bi radi izrekli le eno željo. Sedaj naj bi bilo vse pozabljeno, kar se je zgodilo neprijetnega, osebno žaljivega, vse stranke naj bi prešinišle vsaj za eno leto zavest, da se s takimi malenkostnimi prepiri razdira še to, kar je ostalo iz boljših časov, vse od generalov do zadnjega pešca bi morala prešiniti zavest, da je potreba skupnega napora vseh tistih, ki kaj delajo, in tistih, ki samo zabavljajo, če se hoče opomoči žalostnim razmeram. Vsaj za eno leto naj bi prenehali vsi osebni in navadno tako malenkostni častnikarski boji.

Kamila Theimer. Kakor Erinija vrgla se je Kamila Theimer na naše klerikalce. To je boj kakor ga na slovenskem ozemlju še nismo doživeli. Kamila Theimer je prej kot ne vseeno, kdo na Kranjskem vlada, ali liberalci ali klerikalci, ali Nemci ali Slovenci, in vseeno, ali pride pri tej vladi na dan nekoliko več ali manj korupcije. Vendar pa se je zajedla v ta boj z neko strastjo, ki imponira. Očitki, katere je vrgla voditeljem klerikalne politike v obraz, so taki, da bi bili ti voditelji v deželi, kjer so mase politično probujene in imajo samostojno prepričanje, čez noč nemogoči. Pri nas dela politiko le par ljudi in mase morajo vbožati. Ker si prizadeti ne upajo tožiti, vložila je tožbo napadalca. Ker si napadalca domišlja, da bi se ji znala ugrabitl obtežilna pisma, izročila jih je justičnemu ministru. (Pa vendar le samo prepise, ker originali bi v registraturi justičnega ministrstva ne bili bolj varni nego v zasebnem stanovanju). Dr. Krek je izjavil, da Kamila od njega nima takih pisem, ki bi ga kompromitirala, in takoj pošlje Kamila prepise knezoškofijskemu konsistoriju v Ljubljani in se oglasi k avdijenci pri naučnem ministru. Trdi namreč, da se naši visoki krogi ničesar bolj ne bojijo, kakor cerkvenega škandala. Sploh Kamila skrbi za to, da se stvar ne pozabi, da se ne more potlačiti, skrbi za to, da naše občinstvo, ki se ali peča s politikom, ali stika za škandali, dobi vsak dan kaj novega na mizo. To je njena taktika. In naj že Kamila Theimer končno podleže ali zmaga, na vsak način je to posebna, zelo iznajdljiva in — nevarna ženska.

Častni člani „Narodne čitalnice“ v Kranju. Izredni občni zbor je izvolil dne 25. t. m. soglasno v znak priznanja za zasluge, ki so si jih pridobili za Čitalnico, sledeče gospode častnim članom: župana ljubljanskega g. dr. Ivana Tavčarja, veleindustrijalca g. Vinka Majdiča, trgovca in posestnika, deželnega poslanca g. Cirila Pirca, trgovca in župana g. Ferdinanda Polaka, hranilničnega ravnatelja, učitelja g. Vilko Rusa in č. kr. višjega okrajnega zdravnika g. dr. Edvarda Šavnika.

Himen. Dne 1. julija se poroči gosp. Janko Sajovic, trgovec v Kranju z gdč. Vero Šavnik, hčerko c. kr. višjega okrajnega zdravnika v Kranju. Mlademu paru naše najiskrenejše čestitke!

Imenovanje. Dr. Gvido Sajovic na II. drž. gimnaziji v Ljubljani je postal pravi učitelj.

Umrl je včeraj v Kranju g. Ignacij Fock ml. sin tovarnarja g. Ignacija Focka. Težko prizadeti narodni rodbini naše iskreno sožalje.

Sestanek odbora zaupnikov Narodno-napredne stranke se vrši po sklepu izvrševalnega odbora v mesecu septembru. Blížja obvestila sledijo pozneje.

Iz finančne službe. Davčni oskrbnik Henrik Kette od urada za odmero pristojbine v Ljubljani, je prestavljen k davčnemu uradu za ljubljansko okoličje.

Za 50letnico „Narodne čitalnice“ v Kranju priglašajo vnanja društva zelo pridno udeležbo. Doslej se jih je priglasilo že nad 20. V terek se priglašanje zaključilo, zato prosimo, da se nam izpolnjene pole nemudoma vpošljejo. Za popolen red moremo jamčiti samo onim društvom, ki se pravilno priglase. Med priglašeni društvi naj omenimo samo našo najstarejšo sestro, tržaško „Slovansko čitalnico“, ki se je odzvala našemu vabilu ter prijavila svojo udeležbo z obilo svojimi člani. Vsa čast tej naši vzor-čitalnici in v posebno veselje in v spodbudo nam bode, da bomo i njo imeli v svoji sredi, ki nam bo prinesla pozdrave iz najponosnejše slovenske trdnjave, ki je pravkar odbila hud naval našega narodnega sovraga!

V nedeljo na slavnosten dan ob 12. se zbirajo vsa društva z zastavami v Zvezdi, kjer se ranžirajo in v sprevedu odkorakajo pred mestno hišo k skupnemu pozdravu. Vsako društvo dobi svojo tablico z nosačem za spreved. Zastave se hranijo v prostorih Čitalnice.

Zastave, prosimo da se razobesijo že 4. julija popoldne, ker se je v zadnjem listu radi tiskarske pomote napačno zaprosilo. Ker pa v tem slučaju obstoja nevarnost, da bi se katera zastav vsled vihranja pred odprtimi okni od luči ne vžgala, prosimo, da se nameravana razsvetljava opusti.

Damski odbor deluje z brezprimerno agilnostjo in trudaljubnostjo, tako da so vse predpriprave do najmanjših detajlov gotove ter se nam radi eksaktnosti, ki jo to delo vrši, obeta na celi priredbi nekaj posebnega, v vsakem oziru dovršenega. Sklenilo se je postaviti paviljone za vino, pivo, šampanjec, jestvine, cvetlice, kavo, loterijo in menjalnice. Okrasitev teh paviljonov, ki se vrši po posebnih osnutkih, bode nekaj divnega, česar Kranj doslej še ni videl.

Kakor je veselični komite neumorno na delu za čim lepšo prireditev ljudske veselice, prav tako mravljično priden je bil odsek za nabiranje prispevkov za nabavo traku za društveno zastavo, katerega pokloni povodom 50letnice narodno žensktvo kranjsko naši jubilarinji k njeni ponosni zastavi. Le tej izredni agilnosti se je zahvaliti, da se je v nekaj dneh nabrala med tako požrtvovalnimi damami izredno visoka svota v to svrhu, ki omogočuje nabavo nekaj resnično krasnega in dragocenega.

Tukajšna cenjena društva, ki se bodo iz ob vsaki prilike nam izkazanih simpatij udeležila pohoda pri serenadi, uljudno prosimo, da se zbero ob 8. uri zvečer na dvorišču in vrtu gostilne ge. Marije Mayrjeve, odkoder se vrši obhod v že naznanjenem redu.

Srečolov priredi tudi veselični odsek na veselici povodom 50letnice „Narodne čitalnice“. Apelujemo na znano radodarnost narodnega občinstva in prosimo, da se za srečolov namenjeni dobinki oddajo v trgovini tvrdeke Ferd. Sajovic. Na željo se pošlje tudi služkinja na dom, da odzame dobitke.

Štabni častniki. Jutri dne 29. t. m. pride v Kranj pod vodstvom 1 štabnega častnika 14 višjih častnikov, ki so slušatelji III. letnika c. in kr. višjega topničarskega tečaja na Dunaju ter ostanejo do 2. julija v Kranju. Ta skupina častnikov ima med tem časom svoje vaje v okolici.

Na c. kr. cesarja Franca Jožefa gimnaziji v Kranju se bodo vršile vzprejemne skušnje za prvi razred v soboto, dne 5. julija t. l. od 1/2 9. ure naprej. Vpisavali se bodo učenci za prvi razred 3. julija od 2. do 5. ure popoldne v gimnazijski pisarni.

Mrtvo truplo v Savi. Včeraj so videli usnarji plavati po Savi mrtvo truplo nekega neznanega moškega. Imel je zavihana rokava.

Produkcija gojencev „Glasbene šole v Kranju“, ki se je vršila dne 14. rožnika v gimnazijski telovadnici, nas je bližje seznanila z delovanjem tega mladega zavoda. Veselilo nas je dognati, da pohaja pouk 20 gojencev, da se vežba v teoriji in petju 80 mladih grl. Ker je bilo malodane vsakemu gojencu na inštrumentu prilika dana, da je pokazal svoj napredek, se je raznovrsten, s petjem oživilen vsopred zavlekel in zato hočemo le o splošnem vtisku svojo sodbo izreči. Učitelja okus se presoja po sestavi sporeda. V tem oziru nista imela gd. Jugovic, učiteljica na klavirju in g. Wlassak, učitelj za gosli srečnega dneva. Izvzemimo 10 komadov, ki imajo res glasbeno vrednost, so bili vsi drugi komadi pravi „kič“, brezvredni stvori neznanih, v prezasluženi pozabljivosti zaznamovanih avtorjev, komadi banalne, brezpomembne vsebine, s kakoršnim ni pri najboljši volji mogoče gojencu čuta do lepote in plemenitosti kakega dela vdahniti. V tem programu torej ni bilo spoznati vzgojevalne metode. Gojenci so po večini začetniki, katerim se z mirno vestjo lahko to in ono spregleda in prizanese, toda borili so se kot začetniki z vsemi nedostaki začetnikov. Častno izjemo damo g. Anici Šavnikovi radi njenega mirnega, pravilnega in tudi samostojnega predavanja na klavirju, na goslih pa gojencem F. Janšu, Hočevarju in Završniku radi njih poštenega stremljenja in očitnega napredka. Od gojencev na goslih zahtevamo samo pravilno vodstvo loka, čisto prijemanje strun, od gojencev na klavirju pa, da sigurno udarjajo in pravilno, vodoravno drže roke nad tipkami ter v pravokotu dvignejo prste,

seveda pri gojencih obeh vrst še razumevanje ritmike in takta ter tudi nekoliko čuta za fraziranje. Teh svojstev smo pogrešali pri pretežni večini gojencev, zamujeno bo potreba z vso energijo popraviti in ta naloga ne bo težka, ker so učenci nadarjeni in ukaželjni. Svitla točka produkcije je bil nastop pevcev v moškem zboru pod vodstvom g. profesorja Mastena in mešanega zbora pod vodstvom g. učitelja Rusa. Kar se je zamoglo iz teh mladih prs in nežnih grl izvabiti in doseči, se je doseglo in več ne zahtevamo. Moški zbor je predaval za svoje, po muiranju privrele še šibke glasove povsem primerno izbrane pesmi čisto, sigurno s klasično dinamiko, dobrimi nastavki, dobro izgovorjavo. Veselje je bilo opazati tudi deklice in dečke, ki so dobro disciplinirani otroško živahno in veselih oči odpeli dve narodni, obe lepo v primerni višini brez vsakega napora. Mešan zbor, broječ 80 grl, je skupno nastopil v dr. Schwabovi pesmi „Zdrava Marija“. Da ne bi g. Slavica Gražar s svojim zvonkim, simpatičnem a še docela neizšolanim sopranom tako distonirala, bi bili tudi s predavanjem te čedne pesmi povsem zadovoljni. Produkcijo, ki je bila zelo dobro obiskana, je posetil tudi koncertni ravnatelj g. Matej Hubad.

Vreme v juliju. Mesec julij izkazuje precejšno število vremenskih poruh, ki pripadajo po teoriji prof. K. V. Zengerja na 1., 6., 13., 15., 19., 25., 29. in 28. julija. Izmed teh uplivajo s podvojeno močjo poruhe iz 1., 13., 26. in 28. julija. V splošnem bo mesec julij nekoliko vlažnejši kot po navadi in čestje padavine bodo bržkone spremljane z električnimi izbruhi. V kolikor se tiče toplote, bo julij toplejši, ali njega toplota se ne bo mnogo oddaljila od normale. Vpliv poruhe iz dne 1. julija bo občuten že proti koncu junija in prvi dnevi julija prinese prehodno izboljšanje vremena, katero bode sem in tja še spremljano z lahкими padavinami. Od 6. prične barometer zopet padati in nastanejo lokalne nevihte z lahkim dežjem. Okoli 8. do 9. julija se zjasni, tlakomer se dvigne in toplota bo primerna. Po 12. juliju pade barometer hitro in prav močna poruha iz 13. bode imela za posledico občutno vročino. Pozneje pride soparno, toplo vreme, nagnjeno h krepkim nevihtam z izdatnim dežjem, ki se v nekaterih krajih spremeni celo v močne nalive. Ker pa 15. julija sledi nova poruha, se vreme ohladi, in bode zavladalo splošno deževno vreme pri svežih jugozapadnih in zapadnih vetrovih. Z malimi spremembami bo trajalo tako vreme do 20. julija, na kar se tlakomer dvigne, veter preide na jugoizhod in se vreme zjasni. Tudi temperatura se hitro dvigne. Lepo vreme pa ne bode dolgo trajalo, kajti že 25. julija občutimo uplive poruh z dne 25. in 26. julija. Vreme bo prav gorko in ugodno za česte nevihte s izdatnim, a ne dolgim dežjem. V krajih, kjer so za to dani ugodni pogoji, bodo nevihte spremljane celo s točo. Krepka in močna poruha z dne 28. prinese nadaljno poslabšanje vremena; nevihte se spremenijo v pravilni in trajni dež, ki bo trajal pri nekoliko nižji temperaturi in nizkem zračnem pritisku do konca meseca. „N. L.“

Klerikalna nesramnost. Klerikalni trgovec Omahen v Višnji gori je priredil kres, katerem je prisostvovalo vse, kar klerikalnega leze in gre v Višnji gori in seveda tudi tamošnji kaplan Tomc. Ob tej priliki so klerikalni pristaši streljali z revolverji in dva klerikalna pristaša sta v večjo čast božjo razstreljevala „kapselce“, ki se rabijo za razstreljevanje dinamičnih patron. Drobci tega streliva so zadeli kaplana Tomca in hčerko nekega železniškega poduradnika. Iz tega je naredil brumni „Slovenec“ napad liberalcev na klerikalce, menda po teoriji blaženega dr. Kreka. Seveda tudi „Gorenjec“ ni mogel zaostati in v včerajšnji številki, dasi je bila stvar že pojasnjena, hri navsko zavija oči in pravi pod notico „Liberalni tolovaji“: „Zbesneli liberalci se morajo pristuditi vsakemu poštenemu človeku“. Poštenim ljudem pa se gnusi le podivjanost klerikalcev, katerim so se razna tolovajstva proti pristašem napredne stranke že dokazala in so bili radi njih kaznovani. Obskurno glasilce kranjske „Meščanske zveze“ naj torej svoje zgražanje nad neizvršenimi tolovajstvi lepo vtakne v svoj žep.

Največji davkoplačevalec v občini Križe je brezdvomno Janez Zabukovec, po „božji milosti“ naš župnik, ki plačuje občinskim dokladam podvrženega davka na leto 0000 kron.

Splašeni konji. Pretečeno sredo zvečer je prišel hlapec iz Šenpeterske grajščine pri Stražišču s parom konj k Savi po perilo. Ko so hoteli perilo naložiti, se splašita konja in zdirljata s praznim vozom proti čuvajnici ob državni cesti na Gašteju. Med tem sta zadela v občestni odrivač in zlomila kolo, a to ju še ni ustavilo, marveč sta dirjala naprej proti čuvajnici, kjer so bile rampe ravno zaprte radi prihajajočega vlaka. Konja sta preskočila rampo, katera se je zlomila in vsled sunka je enega konja treščilo na tla ravno na železniškem tiru, drugi je pa mirno zraven obstal. V tem trenutku je ravno prihajal osebni vlak iz Ljubljane, čuvaj ki je opazil nezgodo je še pravčasno ustavil vlak in prepričal, da se ni zgodila še večja nesreča. Konj je lahko poškodovan, voz je pa popolnoma razbit.

Velesovo. Dne 23. junija so se pri nas vršile volitve občinskega odbora, katerih so se udeležili samo župnikovi podrepaniki, boljši in razumnejši možje pa so raje ostali doma. Izvoljeni so bili v prvem razredu odbornikom: Janez Gerkman iz Velesovega, Janez Jereb iz Praprotne Police, Valentin Kne iz Trate in Jožef Brešar iz Velesovega. Namestnikom pa: Janez Žagar iz Velesovega in Primož Štempihar iz Praprotne Police. V drugem razredu odbornikom: Blaž Kepic iz Praprotne Police, Franc Jagodic iz Velesovega, Jakob Maček iz Adergasa in Jožef Grilc iz Trate. Namestnikom pa: Jožef Sajovic iz Velesovega in Jožef Selan iz Adergasa. V tretjem razredu odbornikom: Jožef Zorman iz Praprotne Police, Henrik Pilar iz Velesovega, Blaž Remic iz Praprotne Police in Janez Kern iz Velesovega. Namestnikom pa: Franc Grilc iz Trate in Janez Jenko iz Praprotne Police.

Se en škofov invalid. V ponedeljek so podirali fantje v Smladniku mlaje, katere so postavili povodom birme na čast škofu. Pri tem delu pa je padel mlaj na bajtarjevega sina Jerneja Potočnika iz Valburge in mu zdrobil levo nogo nad členkom. Prepeljali so ga v deželno bolnišnico v Ljubljano.

Senčur. Nove volitve, ki so se vršile 24. in 25. junija so končane. Izvoljeni so bili v podobčini Luže odbornikom: Matevž Barle iz Luž, namestnikom Jožef Kveder iz Srednje Vasi. V podobčini Olševke odbornikom: Miha Štempihar iz Olševka in namestnikom Franc Naglič iz Olševka. V podobčini Senčur: odbornikom Franc Okorn iz Senčurja in namestnikom Anton Ropret iz Senčurja. V podobčini Tupaliče: odbornikom Janez Bugar iz Visokega in Janez Grošelj iz Hotemaž. V prvem razredu odbornikom: Janez Blagne iz Senčurja, Jožef Golob iz Senčurja, Jožef Kristan iz Srednje Vasi, Jakob Mali iz Olševka, Janez Okorn iz Visokega, Jožef Stružnik iz Tupalič in Aleš Vidmar iz Senčurja; namestnikom pa: Lovro Celar iz Tupalič, Matija Gašperlin iz Senčurja in Jakob Logar iz Olševka. V drugem razredu odbornikom: Franc Brolih iz Tupalič, Anton Ogriz iz Luž, Franc Okorn iz Senčurja, Miha Sajovic iz Olševka, Jakob Šter iz Visokega, Matija Vidmar iz Senčurja in Peter Bukovnik iz Hotemaž; namestnikom pa: Franc Ajdovc iz Senčurja, Janez Gašperlin iz Luž in Peter Kozelj iz Milj. V tretjem razredu odbornikom: Andrej Bukovnik iz Tupalič, Jožef Jerič iz Možjance, Janez Kurnik iz Srednje Vasi, Franc Sajovic iz Olševka, Janez Šiška iz Senčurja, Anton Umnik iz Senčurja in Frznc Umnik iz Visokega ter namestnikom: Anton Kreč iz Senčurja, Matevž Zadnikar iz Olševka in Andrej Štirn iz Hotemaž.

Najdeno truplo. Zadnjič smo poročali, da se je našlo v Golobji dolini pri Borovnici truplo nenane ženske. Sedaj se je dognalo, da je bila to leta 1842. v Nemški Vasi rojena in v logaškem okraju pristojna kupčevalka s semeni Jera Debevc.

Kolera. Glasom naznanila kralj. ogrskega ministrstva za notranje zadeve z dne 3. majnika l. l. je bilo odrejeno, da se potniki, prišedši iz pokrajnih evropske Turčije, kjer se je pokazala kolera, na obmejnih postajah, Ujvidek, Oršova, Pančevo in Bazias zdravniško preiskujejo na zdravstveno stanje in da se bo za osebe, ki potujejo dalje v avstrijske dežele, krajevni oblasti, kamor so ti potniki končno namenjeni, njih prihod poštno-brzovajnim potom naznanil v svrhu 5 dnevnega opazovanja.

Deželna zveza kranjskih obrtnih zadrug v Ljubljani priredi v ponedeljek, dne 30. junija t. l. ob 9. dopoldne v posvetovalni dvorani mestnega magistrata v Ljubljani svoj redni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor načelnika. 2. Poročilo o zveznem delovanju v l. 1912. 3. Čitanje zapisnika. 4. Blagajniško poročilo. 5. Poročilo računskih preglednikov. 6. Predlog o ustanovitvi podružnice zavarovalnice proti nezgodam v Ljubljani. 7. Predlog o ustanovitvi meščanskih šol na Kranjskem. 8. Imenovanje častnih članov. 9. Raznoterosti. O predlogih, ki niso na dnevnem redu, razpravlja le tedaj, če tretjina navzočih zastopnikov prizna nujnost (§ 11 c zvezanih pravil). — Če sklicani občni zbor ob 9. dopoldne ne bo sklepčen, se isti vrši eno uro pozneje. Po občnem zboru ob 11. dopoldne se v isti dvorani vrši povodom 10letnice obstanka zveze slavnostno zborovanje. Po slavnostnem zborovanju ob 1. uri popoldne banket na vrtu hotela „Tratnik“. Za udeležbo k banketu se je zglasiti do dne 26. junija in stane kuvert brez pijače 3 K, katero svoto se naj istočasno pošlje po pošni nakaznici ali osebno izroči načelniku zveze g. Eng. Franchettiju, Ljubljana, Sodna ulica 2. K slavnostnemu zborovanju in k banketu bodo vabljeni tudi zastopniki obrtnih zadrug s Spod. Štajerskega, Primorskega, Goriškega in obrtne organizacije iz Hrvaškega. Vabila se prično te dni razpošiljati. Če bi se komu prezrlo, dostaviti vabila in da bi se te prireditve rad udeležil, naj se blagovoli zglasiti pri načelniku zveze.

Za slepce. Meseca februarja se je otvoril v Opatiji pri Reki zavod za slepce. Ustanovljen je v dveh oddelkih. a) kot vzgojevališče za otroke in b) kot izobraževališče in okrevališče za pozneje oslepele. Ravnateljstvo zavoda prosi, da bi se mu naznanili slepci, kateri bi bili sposobni za vzgojo, oziroma izobrazbo. Zaradi vsprejema v zavod bi

se bilo obrniti naravnost na „ravnateljstvo zavoda za slepce v Opatiji, Villa Celestina“, ali pa na višjega okrajnega zdravnika dr. Šavnika v Kranju, ki o tej zadevi radovoljno daje potrebna pojasnila.

Lokalna železnica Kranj—Tržič. C. kr. železniško ministrstvo je odredilo z odlokom z dne 5. junija 1913., št. 21.576. da se glede vseh onih potov in vodotokov, preloženih vsled zgradbe tržiške železnice, ki se doslej še niso končno izročili udeležencem v nadaljnjo oskrbo, vrši po smislu naredbe c. kr. trgovinskega ministrstva z dne 26. novembra 1875., št. 12.610, komisijska razprava na licu mesta, pri kateri bo dognati, ustrezajo li od gradbenega podjetništva Ing. Chierici & Ing. Picha v imenu konzorcija za krajevne železnice Kranj—Tržič povodom gradnje te proge napravljena pota, vodotoki in dr. popolnoma namenu in stavljenim zahtevam in da se na podlagi izida te razprave napoti vse pri posameznih teh napravah prizadete udeležence, jih zase in njihove pravne naslednike prevzeti v trajno in stalno oskrbovanje. V ta namen je okrajno glavarstvo razpisalo komisijsko razpravo na licu mesta na ponedeljek, dne 7. julija 1913. ob 2. uri popoldne s sestankom na kolodvoru v Dupljah. Udeleženci se morajo obravnave udeležiti ali osebno ali po pooblaščenju, ker se bode drugače smatralo, da se podvržejo sklepom komisije.

Služba voditelja za cestnega valjarja v državno-stavbeni službi na Kranjskem, ki mu bode oskrbovati državne parne valjarje in stroje za drobljenje gramoza je razpisana in je treba prošnje vložiti pri deželni vladi v Ljubljani do 15. julija 1913. leta. To mesto zamorejo dobiti le dosluženi podčastniki, ki so pristojni v kaki občini tostranske državne polovice, niso slepi za barve, gluhi ali stalno pohabljeni, so obiskovali ljudsko šolo, ali vsaj znajo brau, pisati in računati, so napravili izpit za kurjača pri parnih kotlih ali so zaposleni kot monterji v tovarnah za parne kotle ter so zmožni nemškega, slovenskega ali vsaj hrvaškega jezika. Za to službo so določeni prejemki slug po zakonu z dne 25. septembra 1908, drž. zak. št. 204 in letni pavšal za obleko 160 kron.

SOKOLSTVO.

Upravno sodišče o Sokolstvu.

Dve leti visel je nad sokolskimi društvi Damoklejev meč, da jim je bilo onemogočeno vzgajati lastni naraščaj. Kakor je znano, proglašilo je ministrstvo sokolska društva kratkomalo za učne zavode, to je za šole, ki naj bi bili podrejeni šolskemu zakonu. Znan sokolski činovnik, odvetnik v Brnu br. dr. Z. Pluhaž spraval je celo zadevo pred forum upravnega sodišča, ki je razveljavilo dotični ministrski odlok kot nepostaven. S tem je rešil suženjstva šolskega birokratizma kar hipoma vsa sokolska in druga telovadna društva. Senat upravnega sodišča je bil nemški in čuditi se moramo, da je zavzel napram sokolstvu tako ugodno stališče.

Razsodil je, da se potegujejo sokolska društva popolnoma z vso pravico za to, da si s telovadbo „šolske mladine“ (nečuveno!!!!) zasigurajo svoj naraščaj. Konstatiral je, (skoro gotovo v pouk vsem deželnošolskim nadzornikom) da se razlikuje delovanje sokolskih društev, ki ima namen dvigniti telesne in npravne moči slo-

vanskega ljudstva, temeljito od šolske telovadbe, vsled česar je ta nikakor nadomestiti ne more. Upravno sodišče zavzema stališče, da ni mogoče prištevati sokolska društva k zavodom za šolski pouk in da ravno vsled tega niso podrejena določbam šolskih zakonov.

Zato opozarjamo vsa sokolska društva, da naj v prihodnje ne vlagajo nikakih prošenj za dovolitev tako imenovanih telovadnih tečajev. V slučaju pa, da jim je bila prepovedana telovadba šolske mladine, naj prično **takoj** in brez vsakega naznanila s telovadnim poukom tiste.

„N. L.“

Književnost.

„Slovan“ (mesečnik za književnost, umetnost in prosveto) je v svoji 7 številki priobčil dve pojmoviti reprodukciji Ivana Metrovica, tega največjega kiparja današnjih dni, rodom Hrvata. Oba umotvora sta vzeta iz hrama „Vidovega dne“, iz težkih spominov na Kosovo; prvi nam kaže vdovo, okamenelo od strahote in bolečin, drugi na alejo, ki drži na Kosovo, alejo samih molčečih in ponosnih nositeljic naših bremen in nesreč. — Izmed člankov opozarjamo na analizo Vojnaričeve senzačne drame „Gospa s solnčnico“, dalje na spis o Jos. Cimpermanu, ki ga za 20letnico njegove smrti priobčuje Prostoplav Krétanov.

Narodna čitalnica v Kranju.

Poziv.

Pogreba umrlega g. Ignacija Fock ml. se udeleži naše društvo korporativno z zastavo. Pozivljamo torej gg. člane, da se istega polnoštevilno udeleže. Zbirališče ob 1/2. uri popoldne v društvenih prostorih.

Odbor.

100 Iz proste roke se prodaja

hiša

št. 36, Savsko predmestje.

Naslov pove upravništvo „Save.“

Odda se takoj 96 3—2

lepo stanovanje

obstoječe iz treh sob,

kuhinje in pritiklinami.

Natančneje se izve v upravništvu „Save.“

IGNACIJ FOCK ml.

v 28. letu svoje starosti.

Pogreb rajkega se vrši v nedeljo, dne 29. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v tukajšnji farni cerkvi.

Predragega pokojnika priporočamo v blag spomin in molitev.

V KRANJU, 27. junija 1913. 101

Ignacij in Marija Fock	Makso, Mimi, Ana, Vida
stariši.	brat. sestre.

Trgovci, peki!

Drože (kvas) iz odlikovane slovenske tovarne drož **Makso Zaloker, Ljubljana Kra-**
kovski nasip št. 26, so dosegle dosedaj povsod najboljši sloves. Naročajte pri narodni
tvrdki, ki vam postreže po konkurenčnih cenah. 50 26-14

Pred odhodom v Ameriko pozdravjam vse tržiške Sokole in Sokolice, želeč jim obilo napredka ter jim kličem srčni

Nazdar!

99

Antonija Likar.

Anton Soklič

86 5-5

slikar in pleskar v Kranju št. 55.

priporoča

različne suhe in oljnate barve,
različne lake za tlak, za vrtove in
pohištvo ter mazila za trda tla.

Stanovanje

obstoječe iz

88-6

**3 sob s pritiklinami
se odda v Lajhu.**

Opravična št. A / 283/12

6

Oklic

s katerim se sklicujejo sodišču neznani dediči.

C. kr. okrajno sodišče v Gorici naznanja,

da je umrla dne 20. oktobra 1912 v Gorici, Via Carduci št. 18, Antonija Mlakar pok. Ferdinanda, stara 78 let pristojna v Kranj, ne zapustivši nikake naredbe poslednje volje.

Ker je temu sodišču neznano, ali in katerim osebam gre do nje zapuščine kaka dedinska pravica, se pozivljajo vsi tišči, kateri nameravajo iz kateregakoli pravnega naslova zahtevati zapuščino zase, da napovedo svojo dedinsko pravico v enem letu od spodaj imenovanega dne pri podpisnem sodišču in se zglase, izkazavši svojo dedinsko pravico, za dediče, ker bi se sicer zapuščina, kateri se je med tem postavil za oskrbnika **gospod dr. Ivan Vinci, odvetnik v Gorici** — obravnavala z onimi, ki se zglase za dediče in izkažejo naslov svoje dedinske pravice, ter se jim prisodila, dočim bi zasegla nenastopljene del zapuščine, ali če bi se nikdo ne zglasil za dediča, celo zapuščino država kot brezdedično.

92 3-3

C. kr. okr. sodišče v Gorici

oddelek I., dne 1. junija 1913.

Pozor, kupovalci!

Nova trgovina v Kranju s špecerijskim blagom, oljnatimi in suhimi barvami, deželnimi pridelki, moko, otrobi, žganjem, steklom, kuhinjsko in emajlirano posodo.

Kdor hoče kupiti dobro in sveže blago, naj se potrudi v trgovino

Osvald Dobeic, Kranj

93 29-3

Glavni trg (pri Krisperju.)

kjer se prepriča vsak, da je tamkaj res dobro in točno postrežen. — Posebno se priporočam gostilničarjem in nevestam, da si predno kupijo svoje potrebščine, ogledajo mojo bogato zalogo raznoterega porcelana, križev brez in s pokrivalom, stekla in kuhinske posode po najnižjih cenah!

Najbolj varno naložen denar v celem
političnem kranjskem okraju!

36 26-7

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne volge po

**Splošni rezervni zaklad
(lastno premoženje) nad
325.000 kron.**

Hranilnica posoja na zemljišča po 5 $\frac{1}{2}$ % na leto in na amortizacijo v 45 letih, tako da na primer dolжник v teku 45 let popolnoma poplača posojilo 100 kron z obrestmi vred, ako plačuje vsakega pol leta po 3 krone.

Koncem leta 1912. je bilo stanje hranilnih vlog nad

5 milijonov 100 tisoč kron

Posojil na zemljišča ter posojil občinam
: **nad 4 milijone kron.** :

4 $\frac{1}{2}$ %

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje hranilnica iz lastnega. Narasle in nedvignjene vložne obresti pripisuje h kapitalu vsakega pol leta — to je dne 30. junija in dne 31. decembra — ne da bi bilo treba vlagateljem se zglasati radi tega pri hranilnici.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina Kranj z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Da so hranilne vloge res varne, priča zlasti to:

da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev ter župnišča cerkven denar.

Ta najstarejši denarni zavod v **Kranju**

uraduje na rotovžu

vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne.

Kolesarji!

Ako si hočete prihraniti nepotrebnih izdatkov, tedaj ne kupite in ne naročite nikjer koles ali kolesarskih potrebščin, dokler ne poznate naših cen za leto 1913.

Najboljši in najcenejši nakup pri tvrdki

Karel Čamernik & Ko.,

72 10—10 Ljubljana, Dunajska cesta 9—12

Špecialna trgovina s kolesi in motorji, avtomobili in posameznimi deli. — Mehanična delavnica in garaža.

ZAHTEVAJTE CENIK.

Spominjajte se Ciril-Metodove družbe!

Zobozdravniški in zobotehnični atelje

dr. Edv. Globočnik

okrožni zdravnik in zobozdravnik in

Fr. Holz hacker

konc. zobotehnik

v Kranju

v Hlebšovi hiši, nasproti rotovža, je slavnemu občinstvu vsak delavni dan od 8. ure zjutraj do 5. ure popoldne in ob nedeljah od pol 8. ure zjutraj do 11. ure dopoldne, izven velikih praznikov na razpolago.

16 52-26

Vinska veletrgovina

17—26

Rudolf Kokalj, Kranj

Priporočam svoja

izvrstna, zajamčeno pristna
dolenjska, metliška, štajerska in istrijanska

vina

v sodih in steklenicah

Zaloga najfinejših tu- in inozemskih šampanjcev, stekleničnih vin in mineralnih voda.

Cenjene dame mesta Kranja in Gorenjske

opozarjam na velikansko izbiro damskih in dekliških slamnikov!

Velezaloga

15—26

galanterijskega, norimberškega, modnega blaga in pletenin

A. Adamič :: Kranj

M. Rant - Kranj

trgovina s specerijskim in galanterijskim blagom

Priložnostni nakup **otroških vozičkov.**

Najraznovstnejše **špecerijsko blago.**

Kolodvorska restavracija

priporoča

vedno sveže Budjeviško pivo
ter pristna vina in dobro kuhinjo

Krasen senčnat vrt

4 52-26

18—26

Eternit

najboljše strešno kritje

prodaja najceneje tvrdka

Merkur, Peter Majdič, Kranj

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v LJUBLJANI

obrestuje hranilne vloge od 1. januarja 1913 naprej po čistih

brez odbitka rentnega
davka.

4³ / 4⁰ / 0

brez odbitka rentnega
davka.

Rezervni zaklad
nad K 800.000.

Rezervni zaklad
nad K 800.000.

7—26

Jamčeno čisto, jedrnato

2 52-26

Tovarna: **Ig. Fock, Kranj**

MILO z znamko Solnce.

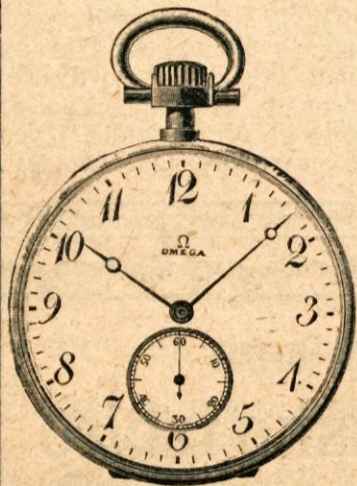
najizborneje in današnjim cenam primerno **najceneje**

zato najbolji **nadomestek** vsem dražjim vrstam. :: Prodaja se tudi na drobno.

Izdelki:

Kristalna soda, pralni lug, rudeče in črnomarmorirano Eschweger milo, zeleno tržaško in belo Marzeljsko milo, ter vse ceneje vrste pralnega mila. **Stearinske sveče. Kolomaz.**

12-26

Rudolf Rus

urar v Kranju poleg lekarne

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine

Priporoča se sl. občinstvu v nakup

gramofonov in optičnega blaga.

Najnižje cene brez konkurence. Ceniki zastoj in poštnine prosti.

Tiskarna „Sava“ v Kranju

Vizitke, poročna naznanila, pisma, zavitke, račune, bolete, cirkularji, letake, vabila, lepake, posmrtnice,

jukste, trgovske karte, knjige v vseh velikostih, troškovniki, brošure, časopisi in sploh vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela v eni ali več barvah izvršuje v najelegantnejši obliki, hitro in najcenejše.

Semenska ajda črna in siva.

Inkarnat (rdeča detelja)

Veletrgovina J. & A. Majdič, Kranj

Deželni pridelki, špecerijsko blago.

Priznana najboljši dalmatinski portland cement „Salona“ za izdelovanje opeke in cement drugih znamk za zidanje

Svetle sezamove tropine.

Umetna gnojila.

Gnojila za ajdo: superfosfat in kostna moka.

Seme gorenjske repe.

Naistarejša trgovina

Ferd. Sajovic v Kranju

poprej C. Pleiweiss 10 4-26

priporoča svojo bogato zalogo vedno najvejšega in najboljšega manufakturnega blaga.

Posebno priporoča slavnemu občinstvu za

poletno sezijo

bogato izbiro oblek za moške in ženske.

Kreditno društvo v Kranju

registrovana zadruga z omejeno zavezo

13-26

obrestuje hranilne vloge od 1. januarja 1913 naprej po

4³ / 4⁰ / 0

brez odbitka rentnega davka.

Uradne ure so vsak delavnik od 9.—12. dopoldne.